

Staða lundastofnsins við Ísland 2011

Lengi hefur verið talið að stofn lunda (*Fratercula arctica*) væri stærsti fuglastofn landsins. Við lögðum drög að stofnmælingu fyrir mörgum árum en af ýmsum ástæðum, svo sem að önnur störf knúðu á og fé skorti, urðum við að gera hlé á þessu verkefni. Nú eftir langt hlé er unnið með aðstoð veiðikortasjóðs að því að meta stofnstærðina og álitum við að hér verpi um 2.500.000 varpör. Lundi er jafnframt mest veiddi fuglastofn landsins (*sjá heimasiðu Umhverfisstofnunar*).

Um þriðjungur lundastofns Íslands verpur í Vestmannaeyjum (*Erpur Snær Hansen o.fl. í prentun*) en varpárangur lunda þar hefur verið slakur og farið versnandi undanfarin sjö ár. Aldurshlutföll í veiði á árunum 2007-2009 benda til að varpárangur hafi verið lítill 2005-2006. Beinir mælingar með svonefndri „holumyndavéi“ sýna litla viðkomu

Friðun yrði svo aflétt í áföngum (t.d. með lengingu veiðitíma) eftir að stofninn sýnir batamerki.

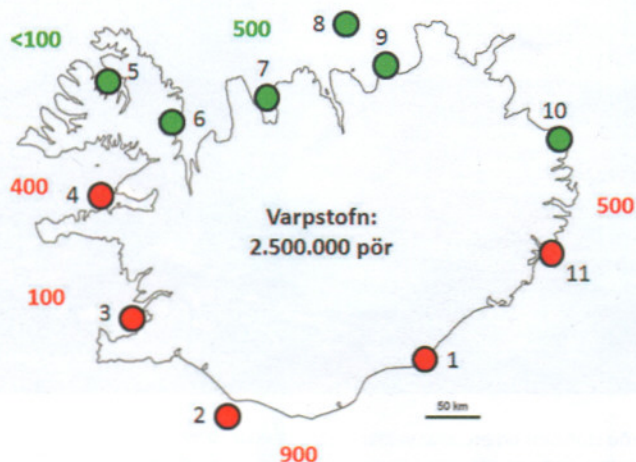
Lundi (*Fratercula arctica*).

Lösu mynd: Einar Guðmann - guðmann.is

2007-2009 (*Erpur Snær Hansen o.fl. 2009*) og algeran afkomubrest 2010-2011 (*Erpur Snær Hansen o.fl. handrit*).

Þessar beinu mælingar á viðkomu lunda í Eyjum voru einu fyrirliðgjandi

upplýsingar um varpárangur lunda hérlendis þar til veiðikortasjóður styrkti mælingu á ábúðarhlutfalli varphola (hlutfalli hola sem orpið

1. mynd. Viðkoma og stofndreifing lunda 2011. Äætlaður heildarfjöldi er 2.500.000 pör. Fjöldi (þúsundir para) er sýndur fyrir hvern landshluta. Grænir deplar tákna staði þar sem viðkoma lánaðist sæmilega eða vel. Rauðir deplar sýna staði þar sem viðkoma brást. Varpstaðirnir eru tölusettir réttssælis um landið: 1. Ingólfsfjórði 2. Vestmannaeyjar, 3. Akurey Faxaflóa, 4. Elliðaey Breiðafirði, 5. Grimsey Steingrímsfirði, 6. Vigur Ísafjarðardjúpi, 7. Drangey, 8. Grimsey, 9. Lundey á Skjalfanda, 10. Hafnarhólmi, Borgarf. E., 11. Papey.

er í) og varpárangurs í 13 og 11 lundabyggðum umhverfis landið sumrin 2010 og 2011. Niðurstöður árið 2011 sýna að viðkoma er lítil sem engin á „silasvæðinu“ frá Breiðafirði, Faxaflóa, og á suðurlandi til austjarða þar sem um 75% stofnsins verpa (1. mynd, rauðir hringir). Á „loðnusvæðinu“ fyrir norðurlandi

og í Ísafjarðardjúpi þar sem um 25% varpstofnsins verpa var varpárangur um eða yfir meðallag (1. mynd, grænir hringir). Árið 2010 voru aðeins silasvæðin athuguð utan Vigur og niðurstöður áþekkar og árið eftir en vel gekk í Vigur. Samkvæmt þessum niðurstöðum lítur út fyrir að stofnhrun sé nú að eiga sér stað hjá þremur

Ljósmynd: Einar Guðmann - guðmann.is

fjórðu stofnsins og eru allar veiðar þá augljóslega ósjálfbærar. Ekki er þekkt hversu langan aðdraganda þessi viðkomubrestur á sér innan silasvæðisins en heimamenn segja þó af viðvarandi ungasáða í Papey yfir sama árabíl og í Eyjum. Með hliðsjón af varúðarreglu er lundinn látinn njóta vafans. Því þarf að leggja til tímabundna friðun og sölubann afurða á landsvisu, enda virðist þessi óáran í lundanum enn vera í aukningu í tíma og rúmi. Friðun yrði svo aflétt í áföngum (t.d. með lengingu veiðitíma) eftir að stofninn sýnir batamerki.

Þakkir

Fjölmarginir aðstoðuðu við þessar rannsóknir á ýmsan hátt og hljóta verðskuldaðar þakki fyrir. Veiðikortasjóður og Rannsóknasjóður styrktu rannsóknirnar.

Heimildir

Erpur Snær Hansen, Hálfán Helgi Helgason, Elinborg Sædis Pálsdóttir, Bérangere Bougué & Marínó Sigursteinsson 2009. Staða lundastofnsins í Vestmannaeyjum. - Fuglar 6 46-48.

Erpur Snær Hansen, Marínó Sigursteinsson & Arnþór Garðarsson í prentun. Lundatal Vestmannaeyja. - Bliki 31

Erpur Snær Hansen, Marínó Sigursteinsson & Arnþór Garðarsson handrit. Varpárangur lunda við Ísland.

ALLT Í SKOTVEIÐINA

Fjölbreytt úrval skotvopna frá heimsins bestu framleiðendum og allur annar búnaður sem skotveiðimenn þurfa á að halda. Komdu við hjá okkur áður en þú heldur til veiða.

RECKNAGEL

Remington.

sako

Blaser

SCHMIDT & BENDER

SAUER

KAHLE

REYKJAVÍK • Fiskisloð 1 • Sími 580 8500 • mánud.-föstud. 10-18 • laugard. 10-16
AKUREYRI • Tryggvabraut 1-3 • Sími 460 3630 • mánud.-föstud. 8-18 • laugard. 10-16